ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Ivanky Havlíkové ve věci

žalobkyně: **INGEKO, s.r.o., v likvidaci**, IČO: 27410081
sídlem Fabiánova 1275/6, 150 00 Praha 5
zastoupená advokátem Mgr. Davidem Böhmem
sídlem Krouzova 3022/7, 143 00 Praha 4

proti

žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2017, č. j. 5404/17/5300-22441-711913,

takto:

I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 7. 2. 2017, č. j. 5404/17/5300-22441-711913, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů v řízení ve výši 11 228 Kč, a to do 1 měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Davida Böhma, advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 5. 4 2017 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2017, č. j. 5404/17/5300-22441-711913 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo změněno rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 5

(dále jen „správce daně“ nebo „prvoinstanční správní orgán“) - platební výměr na dan z přidané hodnoty č. j. 260559/10/005515107420 ze dne 9. 6. 2010 za zdaňovací období 4. čtvrtletí roku 2009 tak, že byla vyměřena vlastní daňová povinnost ve výši 815 355 Kč (dále jen „platební výměr“).

II. Žaloba

2. Žalobkyně v podané žalobě nejprve shrnula skutkový stav zjištěný v průběhu správního řízení. Žalobkyně je toho názoru, že žalovaný chybně zahrnul do platebního výměru, resp. do napadeného rozhodnutí „Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku“ ve 4. čtvrtletí roku 2009 jako uskutečněné zdanitelné plnění za prodej bytových jednotek č.1275/5 a č.1275/6 umístěných v domě č.p.1275, v Praze 5, v ulici Fabiánova a odpovídajícího spoluvlastnického podílu na společných částech tohoto domu a souvisejících pozemků (dále jen „bytové jednotky“) žalobkyní Mgr. Ing. G. J.

3. Žalobkyně rekapitulovala, že k uzavření smluv o převodu vlastnictví bytových jednotek č.1275/5 a č. 1275/6 a tedy převodu vlastnického práva sice došlo dne 30. 12. 2009, tj. ve 4. čtvrtletí roku 2009, nicméně k úhradě kupní ceny za převod těchto jednotek došlo již dne 17. 7. 2006, tj. ve 3. čtvrtletí roku 2006, a to na základě dohody o započtení uzavřené dne 17. 7. 2006 mezi Mgr. Ing. G. J. a žalobkyní. Kupní cena za prodej bytových jednotek tak byla uhrazena započtením v souladu s ust. § 580 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), když dne 17. 7. 2006 došlo k zániku vzájemných pohledávek žalobkyně a Mgr. Ing. G. J. Z listin předložených správci daně vyplynulo, že závazek Mgr. Ing. G. J. uhradit kupní cenu za bytové jednotky byl splatný do 30-ti dnů od podpisu smlouvy o smlouvě budoucí ze dne 10. 7. 2006 (čl. III odst. 1), nikoli smlouvy o převodu vlastnictví k bytovým jednotkám. Smlouva o postoupení pohledávek mezi Mgr. Ing. G. J. a Ing. K. J. byla uzavřena dne 30. 6. 2006, tedy před uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí. Dohoda o započtení ze dne 17. 7. 2006 pak byla pouze logickým vyústěním nastalé situace, kdy proti sobě měly dva subjekty pohledávky se stejným druhem plnění a způsobilé k započtení. Následně uzavřené smlouvy o převodu bytové jednotky pak v souladu s provedeným započtením pouze konstatovaly ve svém článku III., že kupní cena byla uhrazena v plné výši před podpisem smlouvy.

4. Žalobkyně má za to, že s ohledem na přijetí úplaty ke dni 17. 7. 2006 měla žalobkyně daň na výstupu za prodej předmětných bytových jednotek přiznat v daňovém přiznání za 3. čtvrtletí roku 2006 a odvést v zákonné lhůtě do 25. 10. 2006 ve výši dle sazby daně z přidané hodnoty platné v tomto období. Žalobkyně opakovaně s politováním konstatovala, že tak neučinila, což však bohužel zjistila až na základě zahájené daňové kontroly v lednu 2010. S ohledem na lhůty pro vyměření daně nemohla toto pochybení napravit podáním dodatečného daňového přiznání. Rozhodně nebylo jejím úmyslem vědomě krátit jakékoliv daňové povinnosti. Jak žalobkyně zdůraznila, u všech ostatních jednotek v domě došlo k řádnému uhrazení daně z přidané hodnoty po přijetí úplaty na základě uzavřených smluv o smlouvách budoucích, nikoli až na základě uzavření smluv o převodu bytových jednotek, když správce daně tento postup nikdy nijak nerozporoval.

5. Žalobkyně poukázala na to, že v dané věci již jednou rozhodoval Městský soud v Praze na základě žaloby podané žalobkyní, přičemž rozhodl rozsudkem č. j. 10Af 63/2011-39 ze dne 7. 7. 2015 tak, že rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 18. 7. 2011, č. j.: 8077/11-1300-106516, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (dále též „rozsudek“). V odůvodnění citovaného rozsudku Městský soud v Praze zcela jasně uvedl, že

„ *... považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť žalovaný řádně neposoudil předběžnou otázku platnosti dohody o započtení, která má dle závěrů soudu ve věci zásadní význam.*“ Žalovaný však vyslovený názor soudu nerespektoval, když v odůvodnění v bodě 45 napadeného rozhodnutí sice uvedl, že: „*Odvolací orgán nezpochybňuje uzavření ani platnost Dohody, naopak konstatuje, že Dohoda obsahuje všechny náležitosti a že její strany měly plné právo ji mezi sebou takto uzavřít.*“, dále však konstatoval, že „*...platnost Dohody není pro konkrétní řízení rozhodující. I platně uzavřená smlouva se všemi náležitostmi může v konkrétním daňovém řízení s ohledem na ostatní důkazní prostředky a okolnosti případu zcela bezvýznamná...*“ Žalovaný tak postupoval zcela v rozporu se zákonem, když nerespektoval právní názor rozhodujícího soudu a postupoval zcela opačně, než jej zavázal soud.

6. Žalobkyně proto považuje napadené rozhodnutí za nezákonné a navrhuje, aby jej soud zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 11. 8. 2017 setrval na svém právním názoru, přičemž plně odkázal na žalobou napadené rozhodnutí.

8. Žalovaný konstatoval, že v souladu s rozsudkem Městského soudu v Praze se v bodech 45 a 46 vypořádal s otázkou platnosti dohody o započtení. Uvedl, že v daném případě neměl postaveno na jisto, zda se platba fakticky uskutečnila tak, aby ji bylo možné podřadit pod tvrzení a důkazní prostředky žalobkyně, jimiž prokazovala realizaci platby formou započtení dne 17. 7. 2006.

9. S poukazem na rozsudek NSS ke sp. zn. 8 Afs 54/2008 nebo 7 Afs 132/2004 konstatoval, že existence formálně bezvadných dokladů, v daném případě dohody o započtení, sama o sobě zpravidla ještě neprokazuje, že se operace, která je jejich předmětem, opravdu uskutečnila, neboť správce daně může v daňovém řízení podrobit skutečnosti tvrzené daňovým subjektem svému posouzení a vyhodnotit si je vlastním způsobem.

10. Z důvodů, pro které žalovaný neshledal, že došlo k platbě formou vzájemného zápočtu pohledávek dle dohody o započtení, žalovaný vyzdvihl skutečnost, že dohoda o započtení byla předložena až v době, kdy správce daně zjistil v případě prodeje dvou bytových jednotek z vlastnictví žalobkyně do vlastnictví Mgr. Ing. G. J. nesrovnalosti, přičemž realizaci platby na rozdíl od ostatních transakcí týkajících se všech ostatních bytových jednotek nebylo možné ověřit v účetnictví žalobkyně. Rovněž podle žalovaného nelze přehlédnout příbuzenský vztah jediného jednatele a společníka žalobkyně a Mgr. Ing. G. J.

11. Žalovaný dodal, že dle jeho názoru dohoda o započtení byla žalobkyní vypracována dodatečně a účelově ve snaze snížení daňové povinnosti. Žalovaný má za to, že prokázal existenci vážných pochybností o údajné realizaci platby formou započtení dne 17. 7. 2006 a trvá na svém závěru, že s ohledem na neprokázání realizace platby žalobkyní deklarovaným způsobem vznikla žalobkyni povinnost přiznat daň ve smyslu § 21 ZDPH až ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, tedy ve 4. čtvrtletí roku 2009.

12. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání před soudem

13. Při ústním jednání konaném dne 13. 1. 2021 účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích, odkázali na svá písemná podání, jejichž základní body rekapitulovali.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

14. Důkazy soud neprováděl, neboť to s ohledem na obsah spisového materiálu a ustálenou judikaturu pro posouzení právní otázky shledal nadbytečným.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a to dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), v mezích žalobních bodů, přičemž nařídil ve věci ústní jednání. Městský soud vycházel dle § 75 odst. 2 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí.

16. Městský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

17. Městský soud ze správního spisu předloženého žalovaným zjistil následující skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci.

18. Dne 22. 1. 2010 podala žalobkyně přiznání k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH") za zdaňovací období 4. čtvrtletí 2009, kde deklarovala daň ve výši nadměrného odpočtu 112 180 Kč.

19. Dne 16. 2. 2010 zahájil správce daně s žalobkyní vytýkací řízení, jehož výsledek shrnul ve zprávě č. j. 212280/10/005937107833 ze dne 18. 5. 2010 (dále jen „zpráva"). Správce daně zjistil, že žalobkyně realizovala stavbu bytového domu č.p. 1275/6 v ulici Fabiánova v Praze 5, ve kterém bylo vymezeno celkem patnáct bytových jednotek. Od roku 2006 žalobkyně průběžně uzavírala s budoucími kupujícími těchto bytových jednotek smlouvy o smlouvách budoucích kupních a inkasovala zálohy na kupní ceny, z nichž řádně přiznávala DPH v souladu s § 21 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném pro rozhodné období (dále jen „ZDPH"). Ve dvou případech prodeje bytových jednotek č. 1275/5 (za kupní cenu 5 200 000 Kč) a č. 1275/6 (za kupní cenu 2 700 000 Kč) Mgr. Ing. G. J. žalobkyně DPH nepřiznala a neodvedla. K samotnému převodu vlastnických práv k předmětným bytovým jednotkám došlo ve zdaňovacím období 4. čtvrtletí roku 2009.

20. Výzvou k prokázání skutečností č. j. 203382/10/005937107833, ze dne 22. 4. 2010 správce daně u předmětných bytových jednotek po žalobkyni požadoval prokázat datum uskutečnění zdanitelného plnění, případně přijetí plateb dle § 21 odst. 1 ZDPH a zahrnutí příslušné částky DPH do evidence pro daňové účely.

21. V podání ze dne 5. 5. 2010 zaevidovaném pod č. j. 230968/10 žalobkyně uvedla, že DPH z převodu předmětných bytových jednotek nebyla přiznána ani odvedena v žádném zdaňovacím období; stalo se tak v důsledku pochybení na straně žalobkyně, které tato zjistila až v lednu 2010, a tudíž nemohla toto pochybení s ohledem na lhůty pro vyměření daně dle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění rozhodném pro příslušné období (dále jen „zákon o správě daní a poplatků") napravit podáním dodatečného daňového přiznání. Dle jejího názoru měla být daň správně zahrnuta do evidence pro daňové účely za zdaňovací období měsíce července 2006, nikoli za zdaňovací období 4. čtvrtletí 2009, neboť kupní cena za předmětné bytové jednotky byla uhrazena dne 17. 7. 2006 započtením na základě Dohody o započtení uzavřené mezi žalobkyní a Mgr. Ing. G. J.

22. Ze smlouvy o půjčce ze dne 15. 6. 2006, uzavřené mezi žalobkyní a Ing. K. J. (jediným společníkem žalobkyně) a z uskutečněných bezhotovostních převodů finančních

prostředků od Ing. K. J. žalobkyni vyplývá, že Ing. K. J. poskytl žalobkyni půjčku ve výši 8 191 000 Kč.

23. Dne 10. 7. 2006 uzavřela žalobkyně a Mgr. Ing. G. J. smlouvu o smlouvě budoucí, jejímž předmětem byl budoucí prodej bytové jednotky č.1275/5 a smlouvu o smlouvě budoucí, jejímž předmětem byl budoucí prodej bytové jednotky č.1275/5 za sjednané kupní ceny v souhrnné výši 7 900 000 Kč.

24. Dne 30. 6. 2006 uzavřeli Ing. K. J. a Mgr. Ing. G. J. smlouvu o postoupení pohledávek, na jejichž základě postoupil Ing. K. J. část svých pohledávek ve výši 7 900 000 Kč za žalobkyní Mgr. Ing. G. J.

25. Dne 17. 7. 2006 žalobkyně a Mgr. Ing. G. J. uzavřeli dohodu o započtení, jíž započetli vzájemné pohledávky ve výši 7 900 000Kč, a to pohledávku žalobkyně za Mgr. Ing. G. J. z titulu uzavřených smluv o smlouvách budoucích o prodeji bytových jednotek č. 1275/5 a 1275/6 a pohledávku Mgr. Ing. G. J. za žalobkyní vzniklou na základě půjčky poskytnuté žalobkyni Ing. K. J. (dále jen „dohoda o započtení“ nebo „Dohoda“).

26. Dne 30. 12. 2009 žalobkyně a Mgr. Ing. G. J. uzavřeli smlouvu o převodu bytové jednotky č. 1275/5 a smlouvu o převodu bytové jednotky č. 1275/6.

27. Platebním výměrem Finančního úřadu pro Prahu 5 ze dne 9. 6. 2010, č. j. 260559/10/005515107420, byla žalobkyni vyměřena daň z přidané hodnoty za 4. čtvrtletí 2009 v celkové výši 540 360 Kč. Správce daně tak žalobkyni vyměřil vlastní daňovou povinnost ve výši 540 360 Kč oproti v daňovém přiznání nárokovanému nadměrnému odpočtu ve výši 112 180 Kč.

28. Dne 7. 7. 2010 podala žalobkyně proti platebnímu výměru odvolání.

29. Dne 18. 7. 2011 bylo Finančním ředitelstvím pro hlavní město Prahu jako tehdy příslušným odvolacím orgánem vydáno rozhodnutí o zamítnutí odvolání žalobkyně č. j. 8077/11-1300-106516, proti kterému se žalobkyně bránila správní žalobou.

30. Městský soud v Praze rozsudkem č. j. 10 Af 63/2001 – 39 ze dne 7. 7. 2015 rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu č. j. 8077/11-1300-106516 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

31. Dne 7. 2. 2017 vydal žalovaný ve věci odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru napadené rozhodnutí.

32. Napadeným rozhodnutím byl platební výměr Finančního úřadu pro Prahu 5 na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období 4. čtvrtletí 2009 č. j. 260559/10/005515107420 ze dne 9. 6. 2010, změněn tak, že: V části I. Zdanitelná plnění Dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku se mění: na ř. 1 základ daně: z částky 0,- Kč na částku 3 827 146,- Kč, daň: z částky 0,- Kč na částku 727 354,- Kč, na ř. 2 základ daně: z částky 5 077 417,- Kč na částku 1 019 156,- Kč, daň: z částky 544 083,- Kč na částku 91 724,- Kč; V části V. Krácení nároku na odpočet daně se mění: Na ř. 50 Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně: z částky 0,- Kč na částku 922 000,- Kč, na ř. 51 Hodnota plnění nezapočítávaných do výpočtu koeficientu: z částky 0,- Kč na částku 922 000,- Kč; V části VI. Výpočet daňové povinnosti se mění: na ř. 63 daň na výstupu; z částky 544 083, - Kč na částku 819 078,- Kč, na ř. 65 vlastní daňová povinnost: z částky 540 360,- Kč na částku 815 355,- Kč. V ostatních částech zůstal platební výměr beze změny.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

33. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný mimo jiné uvedl, že „*...předmětem sporu není skutečnost, zda k uskutečnění předmětných zdanitelných plnění vůbec došlo, nýbrž kdy vznikla odvolateli povinnost přiznat z těchto plnění DPH. Odvolatel, prvoinstanční správce daně i odvolací orgán jsou zajedno, že k uskutečnění zdanitelného plnění došlo ke dni 30. 12. 2009 ... Odvolatel je však toho názoru, že povinnost přiznat daň mu nevznikla ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, ale již ke dni 17. 7. 2006, kdy podle něj došlo k přijetí úplaty ve smyslu ust. § 21 odst. 1 ZDPH za budoucí prodej předmětných bytových jednotek. ... Přijetí této částky však odvolatelem nebylo nijak doloženo a nevyplývá ani z účetnictví odvolatele.*“ Žalovaný dále v bodě 38 a 39 napadeného rozhodnutí konstatoval, že „*...předmětná Dohoda nebyla osvědčena jako dostatečný důkaz o tom, že odvolatel v červenci roku 2006 fakticky přijal platbu od paní J. na budoucí prodej předmětných bytových jednotek. Odvolací orgán nezpochybňuje existenci Dohody, právo odvolatele takovou dohodu uzavřít, ani její právní účinky ve smyslu obecně závazných právních předpisů. ...Dále odvolací orgán konstatuje, že žádný jiný důkazní prostředek, který by potvrzoval reálné přijetí platby za předmětné bytové jednotky ke dni 17. 7. 2006, odvolatel nepředložil. Odvolatelem předložené důkazní prostředky popsané v bodech (3) a (25) tohoto rozhodnutí nemají přímou vazbu k posuzované skutečnosti, pouze osvědčují existenci obchodního vztahu mezi odvolatelem a paní J. Proto v situaci, kdy předmětná Dohoda věrohodně nedokládá, že odvolateli byla reálně uhrazena platba v souvislosti s budoucím prodejem bytových jednotek paní J., nemohou být ani smlouvy, které uzavření takové Dohody umožnily, důkazem o této skutečnosti.*“ V bodě 45 napadeného rozhodnutí pak žalovaný shrnul, že „*...nezpochybňuje uzavření ani platnost Dohody, naopak konstatuje, že Dohoda obsahuje všechny náležitosti a že její strany měly plné právo ji mezi sebou takto uzavřít. Odvolatel se však domnívá, že předmětná Dohoda je automaticky důkazem zpochybnění skutečnosti o tom, kdy vznikla odvolateli povinnost přiznat daň. Toto odvolací orgán odmítá, neboť platnost Dohody není pro důkazní řízení rozhodující. I platně uzavřená smlouva se všemi náležitostmi může být v konkrétním daňovém řízení s ohledem na ostatní důkazní prostředky a okolnosti případu zcela bezvýznamná.*“

34. Městský soud vyšel při posouzení věci z následující právní úpravy ve znění účinném k rozhodnému dni, tj. ke dni vydání napadeného rozhodnutí.

35. Podle ust. § 21 odst. 1 ZDPH, ve znění účinném do 31. 12. 2008, daň na výstupu je plátce povinen přiznat ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí platby, a to k tomu dni, který nastane dříve, pokud zákon nestanoví jinak. Plátce daň uvádí v daňovém přiznání za zdaňovací období, ve kterém mu vznikla povinnost přiznat daň.

36. Podle ust. § 580 občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2008, mají-li věřitel a dlužník vzájemné pohledávky, jejichž plnění je stejného druhu, zaniknou započtením, pokud se vzájemně kryjí, jestliže některý z účastníků učiní vůči druhému projev směřující k započtení. Zánik nastane okamžikem, kdy se setkaly pohledávky způsobilé k započtení.

37. Podle ustanovení § 581 občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2008, započtení není přípustné proti pohledávce na náhradu škody způsobené na zdraví, ledaže by šlo o vzájemnou pohledávku na náhradu škody téhož druhu. Započtení není přípustné ani proti pohledávkám, které nelze postihnout výkonem rozhodnutí (odstavec 1). Započíst nelze pohledávky promlčené, pohledávky, kterých se nelze domáhat u soudu, jakož i pohledávky z vkladů. Proti splatné pohledávce nelze započíst pohledávku, která ještě není splatná (odstavec 2). Dohodou účastníků lze započtením vyrovnat i pohledávky uvedené v odstavcích 1 a 2 (odstavec 3).

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

38. Jak již Městský soud vyložil v rozsudku č. j. 10 Af 63/2001 – 39 ze dne 7. 7. 2015, platbou dle § 21 odst. 1 ZDPH může být vše, co je schopno způsobit zánik závazku kupujícího k zaplacení, tzn., že předmět platby musí být adresován konkrétní osobě a musí se vztahovat ke konkrétnímu závazku tak, aby výši platby a okamžik jejího přijetí bylo možné pro účely uplatnění DPH jednoznačně objektivně určit. Nemusí tedy jít výlučně o platbu reálnou (fyzickou). Podle ust. § 580 občanského zákoníku je jedním ze způsobu zániku závazků započtení vzájemných pohledávek. Poskytovatel a příjemce plnění se mohou dohodnout, že místo placení úhrady za zdanitelné plnění započte poskytovatel svoji pohledávku z titulu tohoto plnění proti svému závazku vůči příjemci plnění z jiného právního titulu. Přestože v rámci započtení nedojde k fyzickému provedení platby, tj. přesunu peněžních prostředků od dlužníka k věřiteli, lze zápočet považovat za jeden ze způsobů platby pro účely ust. § 21 zákona o DPH. I když na straně prodávajícího nedojde k přijetí platby na jeho účet, na druhé straně platba ve stejné výši z tohoto účtu nemusí odejít. Zápočet se však vždy vztahuje ke konkrétnímu závazku a pohledávce z konkrétní transakce.

39. Městský soud se proto v citovaném zrušujícím rozsudku neztotožnil s názorem žalovaného, že právní platnost dohody o započtení není v důkazním řízení rozhodující. Soud ohledně otázky uskutečnění zdanitelného plnění vyslovil, že „*Pokud totiž odvolací správní orgán shledá předmětnou dohodu o započtení pohledávek platnou, tj. její platnost nezpochybní, ve svém důsledku to znamená, že došlo k okamžiku zániku vzájemných pohledávek započtením (pohledávky žalobce za Mgr. Ing. G. J. z titulu uzavřených smluv o smlouvách budoucích o prodeji bytových jednotek č. 1278/8 a 1275/6 a pohledávky Mgr. Ing. G. J. za žalobcem vzniklé na základě půjčky poskytnuté žalobci Ing. K. J.) na straně žalobce k přijetí platby ve smyslu citovaného ust. § 21 odst. 1 zákona o DPH.*“. Tímto vysloveným právním názorem soudu byl žalovaný v dalším řízení vázán.

40. V rozsudku ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002 - 25, publ. pod č. 442/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „*právní názor soudu nelze ponižovat na pouhou ‚námitku‘ […], o níž by správnímu orgánu bylo v dalším řízení umožněno uvážit, tj. kterou by žalovaný mohl i odmítnout, ale je třeba na něj nahlížet jako na pravidlo, jež je určujícím pro další kroky správního orgánu i pro úvahy, o něž bude správní orgán opírat závěrečné hodnocení zjištěných skutkových okolností. Prolomení povinnosti správního orgánu být vázán právním názorem soudu přichází v úvahu výjimečně, a to pouze tehdy, pokud v průběhu dalšího správního řízení po zrušení rozhodnutí správního orgánu byla učiněna nová skutková zjištění nebo pokud došlo ke změně právní úpravy, podle níž má být věc posuzována*“ (obdobně např. rozsudek ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003 - 56, publ. pod č. 352/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud připustil, aby se správní orgán závazným právním názorem neřídil také tehdy, pokud byl tento právní názor v mezidobí (ke dni nového rozhodování žalovaného správního orgánu) překonán judikaturou vysokých soudů, již by musel respektovat i každý senát Nejvyššího správního soudu a pochopitelně rovněž krajské soudy (tj. rozšířeného senátu, Ústavního soudu nebo Soudního dvora - viz rozsudek ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016 - 36).

41. Ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. tak zavazuje správní orgán respektovat v dalším řízení závazný právní názor soudu, pokud nepůjde o některou z výše zmíněných výjimek. Správní orgán má možnost proti zrušujícímu rozsudku krajského soudu podat kasační stížnost za tím účelem, aby Nejvyšší správní soud takový právní názor popřel či korigoval. Pokud tak neučiní a zároveň se závazným právním názorem neřídí, není důvod pro posuzování žalobních námitek týkajících se otázky, která již byla krajským soudem řešena, protože nerespektování právního názoru soudu je dostačujícím důvodem pro zrušení

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

napadeného správního rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2016, č. j. 7 Afs 333/2015 – 47, ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 As 38/2018 – 33, či ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 201/2015 - 34).

42. V daném případě sice žalovaný po vydání citovaného zrušujícího rozsudku Městského soudu v intencích jeho závazného právního názoru posoudil otázku platnosti dohody o započtení, když konstatoval, že *„nezpochybňuje uzavření ani platnost Dohody, naopak konstatuje, že Dohoda obsahuje všechny náležitosti a že její strany měly plné právo ji mezi sebou takto uzavřít.“* V rozporu s vysloveným závazným právním názorem však uzavřel, že v daném případě je dohoda o započtení zcela nevýznamná, přičemž opakovaně vyzdvihl, že žalobkyně neprokázala reálné přijetí platby za předmětné bytové jednotky. Přehlédl přitom, že žalobkyně prokazovala zánik závazku nikoli reálným (fyzickým) plněním, ale formou započtení právě na základě uzavřené dohody o započtení, jakož i smluv, které této dohodě předcházely (smlouva o půjčce ze dne 15. 6. 2006, smlouva o postoupení pohledávek ze dne 30. 6. 2006).

43. Vzhledem k tomu, že žalovaný proti zrušujícímu rozsudku Městského soudu nepodal kasační stížnost a nenastala ani jiná z výjimek řešených v judikatuře Nejvyššího správního soudu, bylo povinností žalovaného respektovat závěr Městského soudu v Praze, že uzavřením platné dohody o započtení pohledávek došlo k okamžiku zániku vzájemných pohledávek započtením a na straně žalobkyně k přijetí platby ve smyslu citovaného ust. § 21 odst. 1 zákona o DPH.

44. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu má nerespektování závazného právního názoru vysloveného správním soudem ve zrušujícím rozsudku za následek zrušení nového rozhodnutí správního úřadu pro nezákonnost bez dalšího (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002 - 25, publ. pod č. 73/2004 Sb. NSS či ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002 - 25).

45. Soud z výše uvedeného důvodu považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť žalovaný závazný právní názor vyslovený městským soudem ve zrušujícím rozsudku č. j. 10 Af 63/2001 – 39 ze dne 7. 7. 2015 nerespektoval. Žalovaný je povinen znovu rozhodnout o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 5 ze dne 9. 6. 2010, č. j. 260559/10/005515107420 tak, aby bylo jednoznačně patrné, jak se vypořádal s otázkou platnosti dohody o započtení a následky z toho plynoucími.

VI. Závěr

46. S ohledem na shora uvedené skutečnosti soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1, 3, 4 s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř .s.).

47. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měla plný úspěch žalobkyně, a proto soud rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni do rukou jejího zástupce na nákladech řízení částku 11 228 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Výše nákladů řízení o žalobě sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích] a z odměny za zastoupení advokátem v rozsahu dvou úkonů právní

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

služby (převzetí a příprava zastoupení, účast na jednání před soudem) po 3 100 Kč za úkon dle § 11 odst. 1 písm. a), g) na základě § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, včetně dvou režijních paušálů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobkyně doložil, že je plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení v rozsahu odměny za právní zastoupení ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku 1 428 Kč odpovídající této dani.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. ledna 2021

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.